

บทความวิจัย (Research article)

ความสามารถทางการจัดการสื่อสารกับการปรับตัว
ของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี

Communication Management Ability and Adaptability
of Cambodian Workers in Chantaburi Province

อภิวรรณ ศิรินันทนา^{1*} ภูริพัฒน์ แก้วตาธนาวัฒนา² จำเริญ คังคะศรี³

และ สันตุสิทธิ์ ปรีวงษ์ตระกูล⁴

Apiwan Sirinantana¹, Puripat Kaewtathanawattana², Chamroen Khangkasri³

and sandusit Broewongtrakhul⁴

วันที่รับบทความ (Received)

8 กรกฎาคม 2565

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised)

29 กันยายน 2565

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

18 พฤศจิกายน 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสามารถทางการจัดการสื่อสารกับการปรับตัวของ
แรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี และเพื่อศึกษาระดับการปรับตัวของแรงงานชาวกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี และเพื่อ
หาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการจัดการสื่อสารกับการปรับตัวของแรงงานกัมพูชา จังหวัด
จันทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี จำนวน 1,816 คน กำหนด
ขนาดตัวอย่างใช้สูตรของทาโรยามาเน ได้ขนาดของตัวอย่าง จำนวน 328 คน และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบ
เจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน¹

¹รองศาสตราจารย์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

¹Associate Professor, Faculty of Communicattion Arts Rambhai Barni, Rajabhat University

²อาจารย์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

²Instructor, Faculty of Communicattion Arts Rambhai Barni, Rajabhat University

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

³Assistant Professor, Faculty of Communicattion Arts Rambhai Barni, Rajabhat University

⁴อาจารย์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

⁴Instructor, Faculty of Communicattion Arts Rambhai Barni, Rajabhat University

*Corresponding author; email: apiwannarak999@gmail.com

ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถทางการสื่อสารของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสามารถความรู้สึก อยู่ในระดับมาก ด้านความสามารถทางการปฏิบัติ และด้านความสามารถทางความคิด อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ และการปรับตัวของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมีความสุข กินดีอยู่ดี อยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านทำงานได้อย่างประสบความสำเร็จ ด้านการนับถือและสัมพันธ์ที่ดีเยี่ยม และด้านความคุ้นเคยกับวัฒนธรรมไทย อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ส่วนผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการจัดการสื่อสารกับการปรับตัวของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น ผู้ประกอบการที่มีการจ้างแรงงานกัมพูชา ควรสนับสนุนการเรียนรู้ทั้งภาษาและการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อความสะดวกสบายต่อการอยู่ร่วมกันระหว่างคนไทยกับแรงงานกัมพูชา ประกอบกับควรจัดกิจกรรมให้แรงงานกัมพูชากับแรงงานคนไทยร่วมทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้แรงงานกัมพูชามีการเรียนรู้วัฒนธรรมของคนไทยที่แท้จริง ที่จะช่วยให้สามารถปรับตัวได้ดีขึ้น

คำสำคัญ : ความสามารถทางการจัดการสื่อสาร, การปรับตัว, แรงงานกัมพูชา

Abstract

The purpose of this research was to study the level of competence in management, communication and adjustment of Cambodian workers. Chanthaburi Province and to study the level of adjustment of Cambodian workers Chanthaburi Province and to find the relationship between The ability to manage, communicate with the adjustment of Cambodian workers. Chanthaburi Province The sample group used in this research was Cambodian workers. Chanthaburi Province, 1,816 people, set the sample size Using Taroyamane's formula, a sample size of 328 people was obtained and Purposive Sampling. The tool used for data collection was a 5 Rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean. standard deviation and Pearson's correlation statistic.

research results found that the communication ability of Cambodian workers Chanthaburi Province Overall, it was at a moderate level. ability of feeling at a high level competence practical and cognitive abilities at the moderate level, respectively, and the adjustment of Cambodian workers Chanthaburi Province Overall, it was at a moderate level. When considering each aspect, it was found that On the happy side, eating well was at a high level. followed by successful work Excellent respect and relationship And the value of Thai culture was at a moderate level, respectively. As for the hypothesis testing, it was found that relationship between The ability to manage, communicate with the adjustment of Cambodian workers Chanthaburi Province The relationship was at a moderate level. statistically significant at the .01 level. Therefore,

entrepreneurs who employ Cambodian workers Language learning and communication in various forms should be encouraged. to add more For the convenience of coexistence between Thai people and Cambodian workers In addition, activities should be organized for Cambodian workers and Thai workers to participate in activities together. To enable Cambodian workers to learn the true Thai culture to help them adapt better.

Keywords: Communication Management Ability, adaptability, Cambodian Workers

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในตลาดโลก เนื่องจากส่งเสริมให้เกิดการเปิดเสรีการค้าเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตระหว่างประเทศสมาชิกที่ลึกซึ้งและกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงาน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนามาตรฐานการครองชีพและความกินดีอยู่ดีของประชาชน และลดช่องว่างการเหลื่อมล้ำทางสังคมให้น้อยลง การพัฒนาประเทศจึงอยู่ในช่วงที่สำคัญ โครงสร้างเศรษฐกิจภายในประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการที่ทันสมัย ผลของการพัฒนาทำให้เกิดปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาด้านการขาดแคลนแรงงาน ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน มีสภาพความเป็นอยู่เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองที่ดีกว่าประเทศไทยเป็นผลทำให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้ามาทำงานมากขึ้นในกิจการที่คนไทยในท้องถิ่นทำงานไม่ได้ ซึ่งเป็นจุดกำเนิดของการเข้ามาทำงานทำในกิจการรับจ้างที่ใช้แรงงานมากยิ่งขึ้น (จารุวัฒน์ เกียรติธรรม และ วิทยากร บุญเรือง, 2555, หน้า 13)

จากสภาพดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยดึงดูดให้แรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานทำในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก สถิติแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย ณ เดือน สิงหาคม 2565 โดยสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน พบว่ามีแรงงานข้ามชาติ 4 สัญชาติ ได้แก่ เมียนมา ลาว กัมพูชา และเวียดนาม มีทั้งหมด 2,408,716 คน เป็นแรงงานฝีมือ และอื่นๆ 240,779 คน เป็นแรงงานประเภททั่วไป 2,167,987 คน เป็นแรงงานที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานตาม Mou 498,876 คน เป็นแรงงานต่างด้าวตามมติคณะรัฐมนตรี 29 ธันวาคม 2563 จำนวน 412,736 คน เป็นแรงงานต่างด้าวตามมติคณะรัฐมนตรี 13 กรกฎาคม 2564 จำนวน 935,098 คน เป็นแรงงานต่างด้าวตามมติคณะรัฐมนตรี 28 กันยายน 2564 จำนวน 304, 270 คน และเป็นแรงงานต่างด้าวทำงานไป-กลับ หรือตามฤดูกาล จำนวน 16,957 คน (สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว, 2565, หน้า 5) และพบว่าแรงงานกัมพูชามีจำนวนมากที่สุด เนื่องจาก ปัจจัยสภาพภูมิศาสตร์ที่เอื้ออำนวยต่อการอพยพ เพราะประเทศไทยและประเทศกัมพูชามีอาณาเขตติดต่อกัน และประเทศไทย มีความพร้อมทางด้านสาธารณสุข โภคและกระบวนการพัฒนาทางประชาธิปไตยที่มากกว่าเมื่อเทียบกับประเทศกัมพูชา รวมไปถึงค่าตอบแทนที่ชาวกัมพูชาได้รับก็สูงกว่าราวสามถึงสี่เท่าเมื่อเทียบกับการทำงานในกัมพูชาประกอบกับความขึ้นชอบของผู้ประกอบการต่อแรงงานชาวกัมพูชาที่มีค่าแรงที่ถูกกว่าตลอดจนมีความขยันอดทนในการทำงานมากกว่าแรงงานไทยทำให้

แรงงานกัมพูชาอพยพเข้ามาทำมาหากินในประเทศไทยเป็นจำนวนมากและมากกว่าจำนวนแรงงานข้ามชาติของประเทศอื่นๆ (ศิพิมพ์ ศรบัลลังก์, 2555, หน้า 13)

แรงงานข้ามชาติที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย ต่างต้องเผชิญกับการปรับตัวมากมาย ทั้งการปรับตัวทางวัฒนธรรม ปรับตัวในการใช้ชีวิต พบเจอกับสิ่งต่างๆ ที่ไม่คุ้นเคย ภาษา อาหาร ผู้คน ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณีต่างๆ ของคนไทยที่แตกต่างจากวัฒนธรรมเดิมของตน การสื่อสารเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในกระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรม ที่เป็นเช่นนั้นเพราะการสื่อสารและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การสื่อสารจะเกิดขึ้นในบริบทของวัฒนธรรม ทั้งนี้การสื่อสารระหว่างสังคมที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันนั้น ก็จะทำให้เกิดการรับรู้ ทัศนคติพฤติกรรมและภาษาของบุคคลที่เราปฏิสัมพันธ์ด้วยแตกต่างกันออกไป ความแตกต่างของภาษาทุกภาษาล้วนมีลักษณะเฉพาะของตนเอง ในแต่ละวัฒนธรรมจะมีการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งรวบรวมสัญลักษณ์ที่กลุ่มคนในวัฒนธรรมนั้นๆ ใช้และเข้าใจ รวมถึงกฎเกณฑ์ต่างๆ เช่น การใช้เสียง ไวยากรณ์ มารยาทในการพูด รูปแบบการใช้ภาษาที่ดีและเหมาะสม ฯลฯ ดังนั้นเมื่อเราต้องการสื่อสารในอีกภาษาหนึ่ง สิ่งสำคัญที่เราต้องทราบจึงไม่ใช่แต่เพียงคำศัพท์และสัญลักษณ์ของภาษานั้นเท่านั้น แต่ต้องเข้าใจถึง วัฒนธรรม กฎเกณฑ์ทางการสื่อสารและสภาพแวดล้อมทางสังคมด้วย ดังนั้นแรงงานกัมพูชาเหล่านี้จึงจำเป็นต้องเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมใหม่ ผ่านการแสวงหาข่าวสารในช่องทางต่างๆ ทั้งจากสื่อบุคคลและสื่อสารมวลชนที่จะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงความคิดทัศนคติและพฤติกรรมเพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุขตลอดระยะเวลาที่เข้ามาทำงาน (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548, หน้า 21)

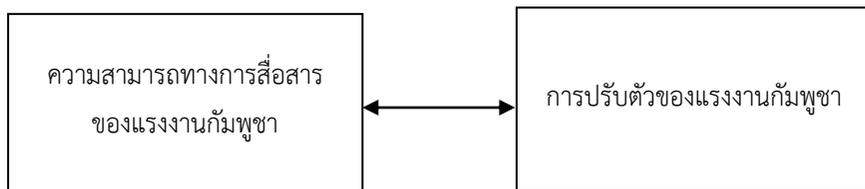
ทั้งนี้ในบริบทของการปรับตัวทางวัฒนธรรม การสื่อสารจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่าง ซึ่งการปรับตัวที่แตกต่างกันนั้น จะสามารถอธิบายได้จากการสื่อสารที่เกิดขึ้น การสื่อสารถือเป็นหัวใจของการปรับตัวทางวัฒนธรรม เพราะการปรับตัวจะเกิดขึ้นได้ด้วยการสื่อสารระหว่างผู้มาใหม่กับสภาพแวดล้อมที่เข้าไปอยู่ การสื่อสารเป็นเพียงหนทางเดียวเท่านั้น ที่จะทำให้ผู้มาใหม่เรียนรู้สัญลักษณ์ต่างๆ และสามารถทำกิจกรรมของตนเอง และกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างประสบความสำเร็จ จะเห็นได้ว่าการปรับตัวทางวัฒนธรรมของแรงงานข้ามชาติจะเชื่อมโยงกับการสื่อสาร ทั้งนี้ในการปรับตัว แรงงานไม่สามารถปรับตัวได้ก็จะมีผลกระทบทั้งอาการทางกาย อาการทางจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นความวิตกกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัย ความกลัว ความเหงา ความสิ้นหวัง รู้สึกไม่มีพวก ซึ่งทั้งหมดล้วนส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันในประเทศไทยทั้งสิ้นด้วยความสำคัญของการสื่อสารและการปรับตัวทางวัฒนธรรม

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นถึงประโยชน์ในการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถทางการจัดการสื่อสารกับการปรับตัวของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารกับการปรับตัวของแรงงานข้ามชาติต่อไป นอกจากนี้ยังจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานหรือองค์กรที่ต้องมี การติดต่อร่วมงานกับบุคคลที่เป็นแรงงานข้ามชาติหรือร่วมงานกับชาวต่างชาติ ที่จะทำความเข้าใจถึงกระบวนการปรับตัวของผู้ที่มาจากต่างวัฒนธรรม ซึ่งจะทำให้เข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมและทำงานร่วมกันได้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสามารถทางการจัดการสื่อสารของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับการปรับตัวของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี
3. เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการจัดการสื่อสารกับการปรับตัวของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสามารถทางการสื่อสารกับการปรับตัวของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี และศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการสื่อสารกับการปรับตัวของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แรงงานกัมพูชาที่ได้รับอนุญาตทำงานอย่างถูกกฎหมายในประเภทของพินิจสัญชาติและการนำเข้ามาตาม MOU จังหวัดจันทบุรี มีจำนวน 1,816 คน (สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว, 2558, หน้า 35) กำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample size) ใช้สูตรของทาโรยามาเน (Taro Yamane, 1970) กำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 95 เปอร์เซนต์ และค่าความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยยอมรับได้ที่ 5 เปอร์เซนต์ ได้ขนาดของตัวอย่างจำนวน 328 คน และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ไปใช้บริการ ที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ในช่วงเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 09.00 - 16.00 น. ตั้งแต่วันจันทร์จนถึงวันศุกร์ เนื่องจากเป็นวันเวลาราชการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพ ลักษณะที่พัก ระยะเวลาเข้ามาทำงานในประเทศไทย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถทางการจัดการสื่อสารของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี ในด้านความสามารถทางความคิด ความสามารถทางความรู้ และความสามารถทางปฏิบัติการ มีลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert's) มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.63 - 0.89 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัวของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี ในด้านมีความสุข กินดีอยู่ ด้านการนับถือ ด้านทำงานได้อย่างประสบความสำเร็จ และสัมพันธ์ที่ดีเยี่ยม และด้านความคุ้นเคยกับวัฒนธรรมไทย มีลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert's) มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.61 - 0.85 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Description analysis) ใช้ในการวิเคราะห์ในส่วนที่ 1 ของแบบสอบถามโดยใช้ตารางแสดงค่าร้อยละ (Percentage) เกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพ ลักษณะที่พัก ระยะเวลาเข้ามาทำงานในประเทศไทย และการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อนำมาวิเคราะห์ในส่วนของแบบสอบถามที่ 2 และส่วนที่ 3 กำหนดระดับความสำคัญแบ่งออกเป็น 5 ระดับ และมีเกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ยได้แก่ 4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด 3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับมาก 2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับน้อย 1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 121)

3. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เพื่อทดสอบสมมุติฐานซึ่งทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้สถิติ (Pearson correlation coefficient) ของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนที่ 2 และแบบสอบถามในส่วนที่ 3

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลของแรงงานกัมพูชา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 51.50 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 48.50 มีอายุระหว่าง 35-44 ร้อยละ 55.00 ส่วนใหญ่สถานภาพโสด ร้อยละ 52.00 ลักษณะที่พักส่วนใหญ่อยู่รวมห้องกับชาวกัมพูชา ร้อยละ 72.10 ระยะเวลาเข้ามาทำงานในประเทศไทย เป็นเวลา 2-5 ปี ร้อยละ 72.40

2. ความสามารถทางการสื่อสารของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถความรู้สึก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) ด้านความสามารถทางการปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.39$) และด้านความสามารถทางความคิด ($\bar{X} = 2.71$) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

3. การปรับตัวของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยพบว่า พบว่า ด้านความสุข กินดีอยู่ดี ($\bar{X} = 4.00$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านทำงานได้อย่างประสบความสำเร็จ ($\bar{X} = 3.33$) อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการนับถือและสัมพันธ์ที่ดีเยี่ยม ($\bar{X} = 2.75$) อยู่ในระดับปานกลาง และด้านความคุ้นเคยกับวัฒนธรรมไทย ($\bar{X} = 2.61$) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการสื่อสารกับการปรับตัวของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปและอภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความสามารถทางการสื่อสารกับการปรับตัวของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี ดังต่อไปนี้

1. ความสามารถทางการสื่อสารของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก แรงงานกัมพูชานั้นมีการรวมกลุ่มและการสื่อสารกันเอง และจะมีการสื่อสารกับคนไทยเท่าที่จำเป็นเนื่องจากแรงงานกัมพูชาไม่จำเป็นต้องมีความรู้ภาษาไทยมากนัก เพราะสื่อและสภาพแวดล้อม อย่างเช่น ป้ายโฆษณา สินค้าบางชนิด ต่างก็มีภาษากัมพูชากำกับอยู่ และยังสามารถรับชมรายการโทรทัศน์ต่างๆ ของทางกัมพูชาได้ผ่านดาวเทียม อีกทั้งคนไทยในจังหวัดจันทบุรี บางส่วนสามารถสื่อสารเป็นภาษากัมพูชาได้ และส่วนใหญ่ต่างเคยชินกับสำเนียงภาษาไทย อีกทั้งยังมีลูกจ้างเป็นกัมพูชาที่สามารถพูดภาษาไทยได้ที่คอยทำหน้าที่ในการเป็นตัวกลางในการสื่อสารอีกด้วยจึงทำให้ความสามารถทางการสื่อสารของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธัชชา วิทยวิโรจน (2552) ได้ศึกษาความสามารถทางการสื่อสารและการปรับตัวทางวัฒนธรรมของชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถทางการสื่อสารของชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง

2. การปรับตัวของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องแรงงานกัมพูชามีการปรับตัวเล็กน้อยเท่าที่จำเป็น ที่มาอาศัยทำงานในประเทศไทยต้องหัดการเรียนรู้ในเรื่องของการปรับตัวการใช้ชีวิตประจำวันต่างๆ แต่ทั้งนี้ก็อาจจะยังคงปรับตัวได้ไม่มากเนื่องจากระยะเวลาที่แรงงานกัมพูชาเข้ามาอาศัยในประเทศไทยมีระยะเวลาสั้น จึงทำให้การปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทนา ทานรุ่งขโรทร (2542) ได้ศึกษาเรื่องการปรับตัวของแรงงานต่างชาติ : ศึกษาเฉพาะกรณีแรงงานในจังหวัดสมุทรสาคร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทรียีร์ (2552) ได้ศึกษาเรื่องการปรับตัวของแรงงานพม่าในเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่าแรงงานชาวพม่ามีการปรับตัวทางสังคม อยู่ในระดับปานกลาง แต่ถึงอย่างไรแรงงานกัมพูชาที่เข้ามาอาศัยในประเทศไทยต่างก็ต้องปรับตัวเพื่อให้ตนเองอยู่รอดในสังคมไทย เพราะปัจจุบันประเทศไทยได้เปิดรับแรงงานกัมพูชาเป็นอย่างมากซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการปรับตัวทางวัฒนธรรมของ Young Yun Kim (1995) ที่กล่าวว่าในทางเศรษฐกิจถือเป็นเรื่องดีเนื่องจากการที่เจ้าบ้านต่างเปิดรับการเข้ามาของแรงงานกัมพูชานั้นถือเป็นการเปิดพื้นที่ทางสังคมของแรงงานพม่าในฐานะกลุ่มคนที่เข้ามาขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจทดแทนแรงงานไทยอย่างถูกกฎหมาย ไม่ต้องหลบซ่อน ความหวาดระแวงเหมือนเช่นในอดีต

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการสื่อสารกับการปรับตัวของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากแรงงานกัมพูชาที่ได้อาศัยในประเทศไทย ได้มีโอกาสได้พบปะ มีปฏิสัมพันธ์กับคนไทย ใช้ชีวิตท่ามกลางวัฒนธรรมไทย และเรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณีไทย มาเป็นเวลานานจึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการสื่อสารกับการปรับตัวของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรีมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญชนก พันธุ์พัก (2554) ได้ศึกษาวิจัย

เรื่องการสื่อสารและการปรับตัวของแรงงานกัมพูชาในสังคมไทย ผลการศึกษาพบว่า ในการพูดภาษาไทย ความถี่ในการเปิดรับสื่อภาษาไทย และความถี่ในการสื่อสารกับชาวไทยนอกที่ทำงานมีความสัมพันธ์กับระดับความสามารถในการปรับตัวของแรงงานพม่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความสามารถทางการสื่อสารกับการปรับตัวของแรงงานกัมพูชา จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการเปิดรับการเข้ามาของแรงงานกัมพูชาจะก่อให้เกิดการกีดกันอัตลักษณ์ของชุมชนชาวจังหวัดจันทบุรี ดังนั้นนอกจากที่ภาครัฐจะสนใจประเด็นเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐแล้ว จึงควรหันมาสนใจประเด็นความมั่นคงทางวัฒนธรรมท่ามกลางความแตกต่างหลากหลาย อีกด้วย
2. ผู้ประกอบการที่มีการจ้างแรงงานกัมพูชา ควรสนับสนุนการเรียนรู้ทางภาษาและการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อความสะดวกสบายต่อการอยู่ร่วมกันระหว่างคนไทยกับแรงงานกัมพูชา
3. ผู้ประกอบการที่มีการจ้างแรงงานกัมพูชา ควรจัดกิจกรรมให้แรงงานกัมพูชากับแรงงานคนไทยร่วมทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้แรงงานกัมพูชามีการเรียนรู้วัฒนธรรมของคนไทยที่แท้จริง ที่จะช่วยให้สามารถปรับตัวได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของแรงงานกัมพูชา ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ทางสังคม หรือ บทบาทของสื่อต่อการปรับตัว เพื่อให้การวิจัยครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
2. ควรทำการวิจัยโดยใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น
3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างแรงงานกัมพูชา ที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดจันทบุรี เพียงเท่านั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในจังหวัดอื่นๆ ของประเทศไทย เนื่องจากปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมที่ต่างกันอาจทำให้กลุ่มแรงงาน ที่อยู่ในพื้นที่อื่นๆ มีความสามารถทางการสื่อสารและการปรับตัวแตกต่างกันกับกลุ่มตัวอย่างที่ อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดจันทบุรี

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญชนก พันธุ์พัก. (2554). *การสื่อสารและการปรับตัวของแรงงานกัมพูชาในสังคมไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทนา ห่านรุ่งชโรทร. (2542). *การปรับตัวของแรงงานต่างชาติ : ศึกษาเฉพาะกรณีแรงงานในจังหวัดสมุทรสาคร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จารุวัฒน์ เกียรติธรรม และ วิทยากร บุษเรือง. (2555). *บันทึกเดินทาง : ข้ามชาติ สร้างเมือง*. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์คนทำงาน.

- ธัชชา วิทยวิโรจน. (2552). *ความสามารถทางการสื่อสารและการปรับตัวทางวัฒนธรรมของชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เมตตา วิวัฒน์นุกุล. (2548). *การสื่อสารต่างวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิพิมพ์ ศรบัลลังก์. (2555). *การทำให้แรงงานข้ามชาติเป็นปัญหาความมั่นคง ศึกษากรณีพม่าในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว. (2558). *จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือทั่วราชอาณาจักร ประจำปี 2558*. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานการจัดระบบองค์การเอกซนการเคลื่อนย้ายบุคคลตามข้อตกลงการค้าเสรีและสารสนเทศ.
- สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว. (2565). *สถิติจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือทั่วราชอาณาจักร ประจำเดือน สิงหาคม 2565*. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานพัฒนาระบบควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว.
- สุนทรี ยี่รำ. (2552). *การปรับตัวของแรงงานพม่าในเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- Taro Yamane. (1970). *Statistics : An Introductory Analysis, (2nd ed.)*. Tokyo : John Weather-hill
- Young Yun Kim. (1995). *Cross-cultural adaptatiom : an integrative theory intercultural Communication Theory*. California : Wadsworth.